

תיקוני עירובין

גליון שאלות הלכתיות

המתחדשות מידי שבוע בבדיקת העירובים השכונתיים

גליון מס' 182
אלול תשע"ה

מוקד העירוב
בארץ הקודש
054-84-833-20

התקנת עירובים מהודרים עם פיקוח צמוד

להסיר מהם כל חשש

בשבוע זה התקיימה פעילות של מוקד העירוב בהתקנת עירובים במקומות נוספים, בדרגות כשרות שונות, על מנת לזכות את הרבים ככל האפשר, שהעירובים יהיו ברמת כשרות המקסימלית שניתן לעשות, ושכלל הפחות לא יקלו בדברים שהוראת הפוסקים לאסור אותם.

מקום אחד בשכונה חדשה שנכנסו לגור כמה עשרות משפחות אברכים, וביקשו שמוקד יעשה להם עירוב מהודר. עשיית עירוב מורכבת מכמה שלבים. בשלב ראשון בדקו את השטח, והתייעצו עם מוקד העירוב בשאלות ההלכתיות שנוגעות לכשרות התקנת העירוב. לאחר מכן ערכו מגבית בין האברכים, ולפני שהשיגו את הסכום הנדרש, נתן אחד מהתושבים הלוואה על כל הסכום, כדי שיוכלו לבצע את העירוב בהקדם האפשרי.

למרות שהימים כעת ימי ערבי חגים, השתדלו במוקד העירוב לתת מענה מהיר בהתקנת העירוב וביצוע העבודות, והגיעו לבצע את העבודות.

כמו כן נעשו עבודות בבני ברק, הערבת אחד העירובים, במהלך העבודות הוסיפו לעיין בכל פרטי ההלכות הנוגעות לכל דבר, ובמקרים שהתעוררה שאלה הלכתית האם הדברים יהיו כשרים

לכל הדעות, נדרש המפקח מטעם המוקד להכריע מיידית על פתרון שיענה על כל הבעיות, כדי שאח"כ לא יהיו פקפוקים וטענות. באחד המקומות שתכננו לקשור את החוט לקיר הבנין, התברר שיוצא שהלחי יהיה מאחורי הכותל, כיון שמודבר במקום שהבנין רחב ואח"כ צר, וכשבאים מכיוון השטח המעורב, יוצא שהחלק הרחב מסתיר את הלחי. בד"ן זו כתב החזו"א שאע"פ שלחי יש מבי כשר גם כאשר נראה רק מבחוץ ושווה מבנים (שו"ע סי' שס"ג סי"ט), אבל לחי ועמוד של צורת הפתח אינם כשרים בצורה כזו, מפני שהם צריכים להיות ניכרים מתוך שטח הרשות, ולסתום מקצת מהמקום הפתוח. לכן במקרה זה המפקח אמר לעובד שיטפס למעלה, ויעשה מקום חדש לקשור את החוט רחוק מהקיר כשישים ס"מ, ואז הלחי שיעמוד מתחת החוט, יהיה רחוק מהכותל לפחות ד' טפחים, שהם שיעור של 'רשות', וכך הוא יהיה סותם את הפתח של השטח הקרוב אליו, וממילא הוא כשר לשמש גם לשאר כל שטח העירוב.

יש אומרים שמספיק שמהחוט עד לקיר יש ד' טפחים, כיון שמקום הצוה"פ הוא רק תחת החוט, במקום שיש משקוף. וי"א שצריך ד' טפחים בין תחילת הלחי לקיר, כדי שגם הסתימה שנוצרת ע"י הלחי [או העמוד] יהיה לה ד' טפחים לפניה. וכך עשו במקרה זה, שיהיה ד' טפחים לפני תחילת הלחי, ולא רק מהחוט, כדי לצאת ידי כל השיטות.

שיעור גובה הלחי ביחס לשטח ד' טפחים שלפניו

במקום אחר באותו עירוב, היה צריך להעמיד צורת הפתח לרוחב המדרגות, ויש בזה הרבה פרטים והלכות, דבר אחד צריך שהצוה"פ לא תעבור על כמה מדרגות, מפני שיש אומרים שהמדרגות כשרות למחיצה ע"י צירוף הזקיפות של כחמשה עד שבעה מדרגות, [כעין דין תל המתלקט, ועי' בבאיור הלכה סי' שס"ב ס"ב ד"ה שעשה], וא"כ תהיה מחיצה באמצע צורת הפתח. לכן במקרה זה עשו שהחוט יעבור על אותה מדרגה, מתחילתה עד סופה.

בהעמדת הלחיים על המדרגות, יש דין נוסף, שכאמור הלחי נחשב כמחיצה וכסותם את השטח שלפניו, שהוא לפחות ד' טפחים. וא"כ באופן שמעמידים את הלחי במדרגות היורדות במקום העירוב, והלחי לדוגמה במדרגה השלישית, ובתוך הג' טפחים הסמוכים ללחי עולה הקרקע, דהיינו המדרגה השניה, א"כ בחלק התחתון של הלחי, אין לפניו שטח ד' טפחים. וכיון שגובה הלחי הוא רק עשרה טפחים, וטפח אחד אינו סותם לפניו, אין בו אלא ט' טפחים. דין זה מבואר מדברי החזו"א (סי' ס"ז ס"ק) וכתב שם שאם המדרגה עולה ג' טפחים, יעשה לחי של י"ג טפחים, כדי שיהיה מתוכם י' טפחים שהם מעל הקרקע שלפניהם. אבל אי אפשר לעשות לחי של י' טפחים ולהגביה אותו ג' טפחים משום שאז הלחי יהיה

מחיצה תלויה (כמ"ש בשו"ע סי' שס"ג סי' ס"ז, וברמ"א ס"ז), וכלפי זה מתחשבים רק לפי השטח שתחת הלחי ממש. לכן צריך לעשות לחי של י"ג טפחים.

במקרה המדובר, העמידו את הלחי במדרגה השלישית, לכל רוחב המדרגה, וא"כ המדרגה השניה שלפניה עולה 15 ס"מ, וגם המדרגה הראשונה נמצאת בתוך ד' טפחים (כי רוחב כל מדרגה הוא 30 ס"מ), וא"כ גם היא ממעטת 15 ס"מ, ולכן עשו לחי שיש בו יותר מ-1.30 מטר, כדי שיהיה בלחי י' טפחים שניכרים כלפי שטח של ד' טפחים הסמוכים לו מתוך שטח העירוב. ויכול לשמש לעירוב מהודר כראוי לבני תורה.

אברך שעורר את האחראי בישוב בטענת "רוב מחיצות"

במקביל לעשיית העירובים המהודרים, עסקו במוקד גם בעירובים אחרים של ישובים, שאינם עומדים ברמת הכשרות הזו, ומ"מ משתדלים שהם יהיו ברמה שיש על מה לסמוך ולא ח"ו פסולים, או ע"פ שיטות שאינן עיקר ההלכה.

אחד מהמקומות הוא ישוב בדרום שעשו בו עירוב לפני מספר שנים, ואחד מבני הישוב שהתחזק מאוד בתורה ומצוות, היה בודק אותו מידי שבוע, ועמל לתקן את החוטים כשנקרעו, ואת שאר הדברים הנצרכים לכשרות לפי ידיעותיו. עד שלפני כשנה וחצי התארס בישוב אברך, והתעניין בכשרות העירוב, והוא שם לב לדבר שנראה לו כבעיה בכשרות. הוא פנה לאחראי ואמר לו שהעירוב של הישוב שאתה בודק כל שבוע, אינו כשר, כיון שיש בו צורות הפתח יותר מ"י אמות, ואין לו רוב מחיצות, וא"כ לשיטת הרמב"ם זה לא מועיל.

האחראי שמע את הדברים ונבהל, אך לא ידע מה הדין הזה, האם זה נכון שיש כזו שיטה, והאם כך ההלכה. האחראי רק טען לו שכך עושים בכל העירובים, עם כאלה עומדים וחוטים. האחראי חשש שמא האברך צודק ופנה למגיד שיעור שלו, אברך שמגיע כל יום מהעיר הקרובה, למסור שיעור ויחד עם זה לחזק את עניני הדת בישוב. בערב כשהגיע מגיד השיעור, שאל אותו האם מה שהאברך העיר לו, זה באמת פוסל את העירוב שלו. האברך לא היה מונח בעניני עירובין, ואמר לו שהוא ישאל בשבילו את הרבנים של העירובים. האברך חזר לעיר ומצא את העלון של תיקוני עירובין, והתקשר למוקד הטלפוני, סיפר את המעשה שהוא מוסר שיעור בישוב פלוני, ואחד ממשנתפי השיעור שלו הוא הבודק של העירוב בישוב, והבודק בא אליו נסער שאברך אמר לו שהעירוב שלו לא טוב. ושאל האם זה נכון מה שהעירו לו, שאם יש צוה"פ יותר מ"י אמות העירוב לא טוב, כי אינו כשר לפי הרמב"ם.

האם להלכה צריך שיהיה רוב מחיצות

והנה בענין שיטת הרמב"ם, עסקנו בשבוע זה בשיעורים השבועיים ברחבי הארץ, בחבורת האברכים ללימוד הלכות עירובין. השו"ע (סי' שס"ב ס"י) כותב בתחילת הסעיף שמוות לעשות צורת הפתח יותר מ"י אמות, ואפילו כאשר כל ההיקף בני מצורות הפתח, כגון שנועף ארבעה קונדסין [עמודים] בארץ ומותח זמורה עליהם, ואח"כ כתב דלהרמב"ם צורת הפתח יותר מ"י אמות אינה מועילה, אלא אם העומד מרובה על הפרוץ. כלומר שהרוב יהיה מחיצות ממש, קירות גדרות וכדומה, יותר מהחלקים הסגורים בצורות הפתח. באופן שיהיה עומד [מחיצות] יותר מהפרוץ [ובענין זה צורת הפתח נקראת פרוץ, מחמת שהיא פתוחה. ואינו שייך לדיני פרוץ של פירצה שהוזכרו שם בסעיף ט']. ולהלכה כתב המשנ"ב (ס"ק נ"ט) נכון לחוש לדברי הרמב"ם, משום שגם דעת הסמ"ג והסמ"ק הוא כן. מדברי המשנ"ב מבואר שמעיקר הדין ניתן לסמוך על הדעה של שאר הראשונים, שאפשר לעשות את רוב ההיקף של העירוב או כולו מצורות הפתח, אלא שלכתחילה נכון לחוש לדעת הרמב"ם. וכן משמע מדברי השו"ע שהביא דעה ראשונה בסתם, ואח"כ כתב ולהרמב"ם וכו'. אבל רבים מבני ספרד נהגו להקפיד בחומרה זו, שיהיה עירוב כפי דעת הרמב"ם, שיהיה בהם רוב מחיצות. וצ"ע.

למעשה בזמנינו ברוב העירובים העירוניים אין רוב מחיצות של עומד מרובה, וגם בעירובים השכונתיים לא כולם כשרים גם לדעת הרמב"ם, למרות שמשמשים יותר בגדרות של החצרות והבנינים, ורק מעט נעשה ע"י צורת הפתח, מ"מ יש עוד תנאים באיזה אופן כשר להחשב עומד מרובה לשיטת הרמב"ם. [והדברים התבארו בשיעורים, ואכמ"ל]. ומ"מ מעיקר הדין הם כשרים, כמ"ש השו"ע בדעה ראשונה, וכדעת שאר הראשונים.

לפ"ז אמר לו המשיב, שאמנם זה חיסרון שיש צוה"פ יותר מ"י אמות בלי עומד מרובה, שאינו מועיל לדעת הרמב"ם, אבל בעירוב של ישוב זה חיסרון קטן באופן יחסי לשאר הדברים שמקילים בהם, דברים שמעיקר הדין צריך לאסור אותם, ורק מחמת שעת הדחק מתירים אותם. והלואי ורק בזה היתה הבעיה שלנו. אבל הוסיף המשיב ואמר, אם הגענו למצב שהאחראי שואל על כשרות העירוב שלו, נבוא ונבדוק, כי בדרך כלל מתוך הנסיון, מצויים בעיות אחרות שלא שמים לב אליהם.

עירוב שהתברר שמעולם לא היה

האחראי הסכים, והאברך תיאר זמן ובאו יחד לבדוק, האברך והאחראי, ובדק מטעם מוקד העירוב. הם התחילו לעבור לאורך הגבול של העירוב, ובהתחלה ראו עמוד עקום. האברך שאל שידוע לו שעמוד עקום זה בעיה. והבדק של המוקד אמר לו שאכן זו בעיה, אבל בנתיים נשים אותה בצד, ונראה אם חוץ מזה כל שאר הדברים עשויים כדון. עברו עוד כמה עמודים, ושם הם רואים דבר חמור ביותר, החוט של העירוב קשור לקצה הגגון של הרפת בלי שום עמוד או לחי מתחתיו, ואפילו אינו קשור מן הצד של העמוד [שגם זה פסול]. אלא החוט קשור למוטות השוככות שמחזיקות את הגגון. באופן שכל מי שקצת ידוע מבין שזה פסול. הבדק של המוקד שאל אותו למה החוט קשור לגגון ולא לעמוד, והאחראי התחיל להסביר שאז החוט יהיה נמוך, ובמקום הזה עובר קומביין וכמה טרקטורים גדולים, והחוט יקרע. הבדק הבין שחסר כאן הסבר מהו החוט, והתחיל להסביר לו שהחוט אינו סתם להקיף בחוטים, אלא לבנות צורת הפתח, ובצורת הפתח הזה יש תנאים שהחוט שהוא משקוף חייב להיות מעל העמוד, ואם קושרים אותו לגגון, לא עשוינו כלום, והעירוב לא יהיה כשר בצורה כזו.

הפעם האברך והאחראי נדהמו מאוד, הצער היה ניכר על פניהם, והם שאלו האם אתה בטוח שזה לא כשר, האם אין שיטה שמכשירה. הבדק של המוקד נזהר שלא להכאיב יותר מיד, ולא אמר להם בבת אחת שכל העירוב לא שווה כלום, וכולם מטלטלים באיסור, אלא אמר להם שההלכה היא שאסור לעשות כך. ואז אמר האחראי בהתנצלות ובתמימות, שהוא מבטיח שכך זה היה מאז שעשו את העירוב, וזה לא רק פה אלא בכל הישוב, יותר מעשרה מקומות החוט קשור לגגונים של הרפתות, [ואח"כ יש חוט מהצד השני של הרפת אל העמודים הבאים]. והוא תמיד חשב שאם כך עשו את העירוב, כנראה שכך צריך לעשות.

הבדק של המוקד ניסה לחשוב על כל מיני אפשרויות אולי התכוונו שהעמודים של הגגון יחשבו צורת הפתח מתחת הרפת. אבל עדיין זה לא עזר, כי זה מועיל רק לגבי תחת הרפת. אבל החוט שמגיע מהעמוד שרוחק מהרפת עד הרפת, הוא קשור לגגון, אינו מעל העמודים, אלא קשור סתם לקצה הגגון. כמו"כ הוא ניסה לחשב את דיני פי תקרה, אבל ג"כ לא שייך כלל פי תקרה בגגון של רפת [משום שפתחו מג' רוחות, והוא מונח בשיפוע, והגגון עם פגיונות]. הבדק ניסה להמשיך ולבדוק במקום אחר, אולי שם יוכל להבין מה התכוון הבונה של העירוב, ואולי הוא קשר את החוט במקום נכון, ואח"כ החוט נקרע וכלי כוונה קשרו למקום אחר. אבל הבעיה כאשר היא חזרה על עצמה בכל המקומות, ולא נמצא שום דבר להסביר מה היתה הטעות של הבונה של העירוב. מלכתחילה עשו באופן שאינו כשר. האברך והאחראי היו בצער רב, וניסו למצוא את המתקין ולחקור אותו, ואחרי כל התהליכים לא היתה תשובה, ולא היתה ברירה אלא להתקין עמודים מחדש. הם השקיעו הרבה מאמצים להשיג תקציב חדש, וכעת לאחר יותר משנה, קיבלו בס"ד אישור, ועומדים להתחיל במלאכה בעז"ה.

איך מתמודדים עם מקרים שבדקים כל שבוע,

ואין עירוב כשר?

במקרה זה אנו מגלים ישוב שאמרו שיש לו עירוב, ויש מי שבדק את העירוב כל שבוע, ואומר שכל העירוב טוב, הבדק אדם ירא שמים, מתחזק מאוד, וח"ו לא רוצה להכשיל, ובכל זאת אין עירוב כלל. מפני שהוא לא ידע את ההלכה הבסיסית של "צורת הפתח", המטרה של חוטי העירוב, שיהיה עמוד מכאן ועמוד מכאן, והחוט יושב מעליהם כמו משקוף (שו"ע סי' ס"ב ס"א). ואם החוט אינו קשור מעל עמוד, או מעל לחי שדינו כמו עמוד, אין לו דין צורת הפתח, ואין עירוב כלל. ואפילו אם רק מקום אחד בכל העירוב החוט קשור מן הצד, ואינו מעל העמוד, כל הישוב נאסר. שלש שנים הוא בדק את העירוב, ותיקן אותו במסירות, והתברר שלא היה עירוב. כמה קשה להכיל את הדבר הזה.

לפני שלשה חודשים היה לנו מקרה דומה, באחת הערים במרכז הארץ, שהתמנה רב חדש ת"ה, ורצה שיהיה לעיר עירוב עם "רוב מחיצות" שיועיל גם לשיטת הרמב"ם. הרב קרא למוקד העירוב כדי לבדוק איך לסדר את ההידור הזה, והמוקד אמר לרב, שלפני ההידור הזה יש עוד דברים חשובים יותר, להקפיד עליהם בעירוב. והרב אמר א"כ נעשה גם אותם. אבל חשוב לו להגיע שיהיה עירוב גם כפי שיטת הרמב"ם. הבדק של המוקד הגיע, ובדק ועשה תכנית לפתרון של רוב מחיצות, ובתוך הדברים התברר שהיה דברים אחרים שמשם פסלו את העירוב, והאחראי בדק את כשרות החוטים, ולא שם לב לדברים אחרים. באחד הצדדים פתחו מרחוק ברוחב כשנים עשר מטרים, שעל לפני כמה חודשים המקום היה סגור עם גדר, והאחראי לא שם לב שצריך להעמיד שם צורת הפתח. במקרה זה הרב דאג שמיד באותו שבוע, יתקנו כל הדברים שנמצאו שאינם כשרים. בגליון הקודם הובא עוד ישוב במרכז הארץ, שיש אחראי שבדק כל שבוע, ובשני מקומות קשרו את חוט העירוב לסככות בלי עמוד. ועדיין הוא ממשיך לבדוק את העירוב למרות שהוא פסול.

ההתחזקות המוטלת עלינו

הדברים האלו מעוררים אצלנו לעשות חשבון הנפש, במיוחד בימים אלו של ימי הדיון, כמה צריך להיהרס בנושא הטלטול. אנשים נוטים להקל בנושא טלטול

והוצאה, לראת תינוקות בעגלות, וחפצים ומאכלים, ומסתמכים על זה שרואים ברוחב אנשים שמטלטלים, והולכים ועושים זה אחר זה בלי שמישהו יברר את רמת הכשרות, או שמבררים ושומעים מאנשים שיש בודק לעירוב, ושהבודק אומר שהעירוב טוב. אבל לעזרנו זה לא מספיק, יש מקומות שיש בודק, ויש מתקן, אבל עירוב אין!

איך נוכל לדעת היכן יש עירוב כשר והיכן אין? באמת לא הכל אפשר לדעת, עדיין הכשרות אינה מחייבת את הבדקים להיות בקיאים בכל ההלכות, ולהיות מומחים ברמה כלשהי להבחין בגדרות שנפסלות. בעירובי העירובים והישובים בהרבה מקומות, הבדק מסתכל רק שיהיה חוטים ולא בודק שהם כשרים. ולא ח"ו מזלזול, אלא מחוסר מודעות.

מוקד העירוב רואה לעצמו משימה קשה, להגביר את המודעות לנושא הטלטול, וללמד את ההלכות בצורה פרקטית, במגוון דרכים וברמות שונות. בשיעורים ובעלונים, במשחקים ובספורים, ועוד. ומי שיוכל לסייע לנו, שנחמ לקבל את עזרתו.

אבל מלבד זאת, הדברים מחייבים כל אחד מאיתנו, לדעת שאין אפשרות להסתפק בכך שיש מישהו שבדק את העירוב וגם לא בכך שאנשים מטלטלים בעירוב, אלא חייבים לדעת שבאמת נבדק כהלכה, מתוך בקיאות בהלכות, לדעת שהעירוב עומד ברמת כשרות הראויה, ולא מקילים בו דברים שצריך להחמיר בהם, ע"פ ההלכה המסורה לנו ע"י רבני זמננו.

נכון שלאדם מן השורה אין דרך לבדוק אם הבדק מומחה, ובפרט לא במקרה שמדובר בשבת של אירוח משפחתי, או שבת נופש, שאין לו שום קשר למקום. את המידע הזה אפשר לדעת רק דרך הבקאים המומחים, אחרי שהיו באותו עירוב ובדקו אותו. ועדיין יש הרבה מקומות שלא נבדקו, ואין עליהם את המידע המיוחד והמוסמך, ואכן אין אפשרות לטלטל בהם, גם כשלא יודעים שום דבר רע, עד שיעברו בדיקה מסודרת. כי בלי חותמת כשרות מהודרת, לא מסתכנים ח"ו באיסורי שבת החמורים.

המושג הזה ברור לכל אחד מאיתנו בהרבה נושאים בחיים, בין ברוחניות ובין בגשמיות. אף אדם לא יסמוך על שחיטה של אדם שלא למד את ההלכות, ורק ראה איך חותכים בסכין. ואף אדם לא יקנה מזוזות, מאדם שלא נבחן על דיני צורת האותיות. ולהבדיל, לא נקנה ארון ממי שלא התמחה בנגרות רק ראה את הנגר שמרכיב ארון, ומחכה מעצמו את מה שראה. כמו כן, וקל וחומר, בהלכות עירובין שכל כך מורכבות, לא שייך לפקח על עירוב בקשירת חוטים בלבד בלי לדעת את ההלכות. והאמת היא שכולם רוצים לדעת, רוצים לעשות טוב, אבל במציאות, לא כל הבדקים מסוגלים לכך.

הודאה ותפילה על שנה של לימוד ועשייה

בימים אלו של סוף השנה, מביטים אנו במבט לאחור, בהודאה עצומה לה' יתברך, על כל ההסד שמשפיע עלינו, בעשייה מבורכת בכל הנושאים והתחומים, בהרצת התורה ולימוד ההלכה, חיזוק הדת ועשיית עירובים מהודרים. יחד עם הסיוע לשאר העירובים של הישובים, בהדרכה ובעשייה.

ובפרט אנו מודים על שני הדברים המיוחדים שנוספו בשנה זו, על פתיחת מסגרות שיעורים שבועיים לאברכים לתלמידי חכמים, הלנים בעומקה של הלכה, ולומדים בעיון את הלכות עירובין על סדר השו"ע, יחד עם ניתוח הדברים של המציאות המצויה בזמננו, בליווי תמונות ושקופיות מהשטח, כולל ביאור הספקות וההכרעות של רבני זמננו. עם לימוד השיטות וסברותיהם וכל המסתעף מכך.

וכן עריכת המשחקים לבני הנעורים, שהתחילה בשנה זו, ובתהליך של המשך רחב ומגוון, על מנת להשריש את לימוד ההלכות בצורה מרתקת ומאתגרת. זכינו בס"ד לקבל המציבור תגובות מעודדות ומשמחות בכל הענינים הנ"ל, וישר כח לכל העוזרים, המעודדים והמסייעים, במכירות ובתרומות ובשאר דרכים. לקראת השנה החדשה, אנו מבקשים מה' ומתפללים, שנוזכר להמשיך ללמוד וללמד את הלכות עירובין, ושאר חלקי התורה, מתוך בקיאות רחבה והכרעה נכונה, לאמיתה של תורה, לזכות את הרבים בשמירת שבת כהלכתה, בדקדוק ובהידור בשמחה של מצוה, בהוראה ובהדרכה, בשיעורים ובחיבורים, ובדרכים נוספות אשר ענינו נשואות בתפילה להצליח בהם. כה יתן ה' וכה יוסיף. ונוזכר יחד עם כל העוסקים במלאכת העירובין בכל מקום ומקום, להעמידהעירובים בכשרות המהודרת, ולא יאער תקלה או מכשול ח"ו מתנ"י. ונוזכר לברכת מון החפץ חיים זצ"ל למזהירים על השבת, שנוזכר לראות בנים ובני בנים לתלמידי חכמים, עוסקים בתורה ובמצוות, עד ביאת גואל צדק.

ברכה מיוחדת לכל משתתפי השיעורים, ולכל קוראי גליונות "תיקוני עירובין", שלומדים בכך את הלכות עירובין, יתן ה' שיכו ללמוד וללמד, לשמור ולעשות ולקיים, את כל דברי התורה, ונהיה "שמחים לשמור ולערב עירובו".

בס"ד נפתחת ההרשמה לבדיקת הסוכות,

ע"י מכשיר המדידה של מוקד העירוב.

כמו כן תינתן הדרכה למעוניינים לעשות עירוב לחצר, כדי לטלטל בשבת חוה"מ מהבית לסוכה שבחצר. [וכן ביו"ט לענין הוצאה שלא לצורך].

המעוניינים ירשמו בטל' 0548483320

לברורים בנושאי עירובין, וכן לתרומות וסיוע בהפצת הגליון:

ניתן לקבל את העלון במייל כשר, לשלוח בקשה ל- AB83320@GMAIL.COM